

บทที่ ๑๙

“เหมือนคุณกับผม”

เช้าวันหนึ่งของต้นเดือนธันวาคมที่บังคับการกองร้อยได้แจ้งมาถึงเราเพื่อมอบภารกิจพิเศษให้ทำ นั่นคือกองร้อยจะทำการโจมตีโอบฉวยที่หมายที่คาดว่าจะเป็นข้าศึกขนาด ๑ หมวดปืนเล็กที่อยู่ทางทิศเหนือนอกพื้นที่ปฏิบัติการของเรา กองร้อยจะวางกำลังเป็นแนวปะทะไว้ทางด้านทิศเหนือของข้าศึก และให้หมวดของผมบุกเข้าไปจากทางทิศใต้ สำหรับภารกิจนี้กำลังจากหมวดของผมต้องเดินทางในเวลากลางคืนในพื้นที่ที่ไม่คุ้นเคยเป็นระยะทางที่ไกลพอสมควรและเหลือกำลังไว้ที่ฐานเล็กน้อยภายใต้การดูแลของจำพลโลแมน

พวกเราออกเดินทางสามชั่วโมงหลังจากตะวันตกดิน ค่ำนั้นเป็นคืนที่ไม่มีพระจันทร์และมีมืดมาก การเดินทางจึงค่อนข้างช้าและเราต้องไปถึงที่รวมพลใกล้ที่หมายก่อนสว่าง จากนั้นก็จะต้องเข้าตีข้าศึกตอนรุ่งเช้า

แทนที่ผมจะเลือกเส้นทางที่ตรงและสั้นแต่ก็เสี่ยงต่อการเปิดเผย ผมเลือกเส้นทางที่อ้อมหน่อย กะว่าจะให้ไปถึงฐานออกตีพอดีกับเวลาที่เข้าตี ผมพาหมวดเดินไปทางทิศตะวันตกก่อนที่จะตัดมาทางเดินด้าน

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ พวกเราเดินผ่านนาข้าวและข้ามลำธารหลายแห่ง ก่อนที่จะตัดมาผ่านป่าเตี้ย ๆ ซึ่งเป็นการเดินทางช่วงสุดท้าย

ผมศึกษาแผนที่ตลอดช่วงบ่ายก่อนออกเดินทางเพราะรู้ว่า ในเวลากลางคืนการดูแผนที่จะไม่สะดวก แม้ว่าผมจะสามารถเอาเสื้อกันฝน มาคลุมแล้วก็ใช้ไฟสีแดงจากไฟฉายส่องที่แผนที่ แต่การกำหนดทิศทางให้ ถูกต้องโดยการเทียบเคียงกับภูมิประเทศทำได้ยากมาก ที่ผมทำคือนับก้าว และดูเข็มทิศเป็นหลัก สำหรับผม ๑๓๕ ก้าวเท่ากับ ๑๐๐ เมตร และ ทุก ๑๐๐ เมตรที่เดินทางได้ผมจะเอาหิน ๑ ก้อนหย่อนใส่กระเป่า วิธีนี้ทำให้ผมสามารถกะระยะทางได้ และจากแผนที่ผมจะจำว่าต้องผ่าน ลำธารกี่แห่ง นาข้าวก็แปลงและทางเดินก็ทาง มันช่วยให้ผมตรวจสอบได้ ว่าได้เดินทางมาได้ระยะหรือไม่

แต่การเดินทางในเวลากลางคืนนั้นไม่ง่ายและมีโอกาสสับสนง่าย มาก อีกทั้งยังกินเวลานาน บางครั้งเราอาจเจอกับสิ่งกีดขวางทำให้ต้องใช้ ทางอ้อม อีกทั้งยังต้องคอยเดินตรวจสอบลูกน้องว่าอยู่ครบหรือไม่ ทำให้ การนับก้าวใช้ระยะทางดูสับสนไปบ้าง

ประมาณเวลาตีหนึ่ง พวกเราก็ข้ามคลองชลประทานสายหนึ่ง ถ้าประมาณระยะทางจากการนับก้าว แสดงว่าเรามาถึงจุดที่จะต้องเลี้ยว ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผมรีบไปบอกคนนำทางและบอกให้กำลัง ที่เหลือเคลื่อนที่ตาม สักพักคิลลิแกนก็มาสะกิดที่แขน

“ผู้หมวดเลี้ยวเร็วเกินไปครับ” ท้าทางเขามั่นใจมาก

มันทำให้ผมหยุดและคิดว่าผมทำอะไรไป คิลลิแกนมีสัมผัสที่หก ในเรื่องแบบนี้เหมือนเขาโตมากับสิ่งนี้ ส่วนผมเป็นเด็กในเมือง ผมไม่สนใจ ในคำเตือนเขาไม่ได้ ผมพยายามที่จะนึกว่าได้เดินผ่านอะไรมาบ้าง หยุดไป

ก็ครั้ง และดูเหมือนทุกอย่างจะถูก ผมเลยบอกว่า “ไม่ ผู้หมวดว่าเรามา ถูกแล้ว”

คิลลิแกนยื่นหน้ามาใกล้ผมและก็บอกว่า “ไม่ใช่ครับ นี่เป็นคุณลประทานที่เพิ่งชุด เราต้องเดินไปอีกประมาณ ๒๐๐ เมตร”

ถ้าคิลลิแกนพูดถูกแสดงว่าเรากำลังเดินเข้าไปในถิ่นของข้าศึก ซึ่งเป็นสิ่งที่อันตรายมาก การเลี้ยวผิดอาจทำให้เจอข้าศึกหรือหน่วยทหารฝ่ายเดียวกันโดยไม่รู้ตัวและอาจเกิดการยิงกันเองได้ ผมมองไปที่แนวเขาไกล ๆ และเห็นยอดเขาสองลูกที่สามารถใช้เข็มทิศเล็งไปเพื่อหาที่อยู่ของตัวเองบนแผนที่ได้

ทฤษฎีที่เรียนมาถูกต้อง แต่การนำมาปฏิบัติในคืนที่มีต้อยแบบนี้ย่อมมีอุปสรรคบ้าง ประการแรกผมแทบจะมองไม่เห็นแนวเขาเลยเพราะมืดมาก และอีกประการหนึ่งต้องหาค่าความเบี่ยงเบนทางสนามแม่เหล็ก โดยดูว่าเข็มทิศเบนจากทิศเหนือจริงบนแผนที่ไปเท่าไร แม้จะดูซับซ้อนบ้าง แต่สุดท้ายผมก็สามารถยืนยันได้ว่าผมเป็นฝ่ายถูก

แต่คิลลิแกนก็ไม่เห็นด้วย “แยะ ๆ ผมยังยืนยันว่าพวกเราเลี้ยวเร็วเกินไป”

แต่คนตัดสินใจคือผม และความมั่นใจก็ลดลงเหมือนกัน ถ้าผมเชื่อสัญชาตญาณก็ต้องเอาตามคิลลิแกน แต่ถ้าเอาหลักเหตุผลก็ต้องเชื่อตัวเอง “พอ ๆ คิลลิแกน ทั้งหมดออกเคลื่อนที่ได้” ผมสั่งให้หมวดเคลื่อนที่ออกไป

“ผู้หมวดกำลังพาพวกเราไปตายครับ” เขาพูดให้ได้ยินก่อนที่ทั้งหมดจะเดินต่อไป

คำพูดของเขาทำให้ผมสะดุดอีก มันทำให้ผมขาดความมั่นใจและผิดหวังในลูกน้องที่ผมมองว่าเป็นทหารที่ดีที่สุดหมวด เขาไม่มีความศรัทธาในการทำหน้าที่ผู้นำของผมเลย แต่นาทีนี้ผมไม่สน ผมสั่งให้หมวดเดินต่อไป ถ้าผมผิด เขาก็ถูกก็แค่นั้นเอง

ผมกัตรีมฝีปากและนับก้าวที่เดินไปด้วย สิ่งกีดขวางทางธรรมชาติที่เจอระหว่างทางทำให้ผมท้อไปเหมือนกัน หรือว่าเราจะเดินผิดเส้นทางเหมือนอย่างที่คุณคิดกันทั่วทั้ง ผมพยายามนึกเปรียบเทียบสิ่งที่จำจากแผนที่และสิ่งที่เจอในภูมิประเทศจริงว่ามันตรงกันหรือไม่ บางทีภาพที่เห็นก็ดูเหมือนจะใหญ่เกินจริงเพราะทัศนวิสัยจำกัด ในที่สุดผมก็หยุดเพ่งสายตาในความมืดและใช้เฉพาะการนับก้าวและดมมของเข็มทิศ ตอนนี้พวกเราเหมือนคนตาบอดเดินหลงทาง แต่ละคนแทบจะมองไม่เห็นคนข้างหน้า คนนำทางก็ต้องอาศัยให้ผมบอกทางว่า “ไปทางซ้าย ขวา ตรงไป...” ส่วนคุณคิดนั้นเงียบไม่พูดอะไรตลอดทาง ผมสงสัยว่าเขากำลังคิดอะไรอยู่ หรือเขาจะคอยดูว่าผมจะหลงทางจริง ๆ ไหม

พอถึงเวลาตีห้า การนับก้าวบอกว่าเรามาได้ตามระยะทางที่กำหนด นั่นแปลว่าถ้าผมถูกพวกเราก็ถึงที่หมายแล้ว ผมสั่งลูกน้องวางกำลังเป็นหน้ากระดานและรอให้สว่าง อย่างน้อยที่สุดในระหว่างการเดินทางที่น่ากลัวนี้พวกเราไม่ถูกเข้าศึกซุ่มโจมตี ที่เหลือก็แค่คอยดูว่าพวกเราจะห่างจากที่ที่ควรจะเป็นเท่าไร

พอแสงสว่างเริ่มจับขอบฟ้า ผมก็เริ่มเห็นสิ่งต่าง ๆ ชัดขึ้น ด้านขวาเป็นทุ่งนา ตรงหน้าเป็นที่โล่งมีหญ้าขึ้นและถัดไปเป็นป่าทึบ ผมกางแผนที่ตรงหน้า หัวใจเต้นถี่ขึ้นแล้วก็ดีใจสุดขีดเพราะพวกเรายู่ห่างจากที่หมายไม่ถึง ๒๕ เมตรเท่านั้น! ผมค่อนข้างจะมั่นใจเพราะว่าลักษณะภูมิประเทศข้างหน้าเป็นที่ลาดชันเล็กน้อยหลังป่าซึ่งตรงกับในแผนที่พอดี และนั่น

หมายความว่าข้าศึกอยู่ข้างหน้าเรานี่เอง ผมรอเวลาที่จะออกตีคือรุ่งเช้า ส่วนลูกน้องผมก็อยู่ในท่าหมอบนั่งรอเวลาออกตี แต่จากใบหน้าคงเครียดเหมือนกันเพราะไม่รู้ว่าจะเจออะไร

เมื่อใกล้ถึงเวลาผมวิทย์แจ้กองร้อยว่าพร้อมออกตีแต่เสียการมองไปที่คิลลิแกน เพราะไม่อยากให้เขาคิดว่าผมเยาะเย้ย เมื่อได้เวลาผมให้สัญญาณมือเพื่อให้ลูกน้องลุกขึ้นเป็นแนวและเข้าตี พวกเราเข้าประชิดอย่างรวดเร็ว โผเข้าไป ๒๕ เมตรแรกโดยที่ข้าศึกยังไม่ทันรู้ตัว เหมือนที่คู่มือการรบได้บอก พวกเราเปิดการยิงก่อน ข้าศึกล้มลงเป็นใบไม้ร่วง มีการยิงตอบโต้บ้างเล็กน้อย แต่ข้าศึกตกใจและเสียชีวิต กระสุนที่ยิงตอบโต้จึงข้ามหัวไปเป็นส่วนใหญ่ เราโชคดีมาก ลูกน้องผมไม่มีใครบาดเจ็บเลย ข้าศึกส่วนที่เหลือก็วิ่งหนีสุดชีวิตไปยังทิศทางที่กองร้อยวางกำลังไว้ห่างออกไปประมาณ ๓๐๐ เมตร

ผมนำลูกน้องเข้ากวาดล้างบริเวณที่หมาย การไล่ติดตามหรือทำที่เป็นไล่ติดตามจะทำให้ข้าศึกยิ่งเสียชีวิตมากขึ้น เราติดตามข้าศึกไปอีกประมาณ ๗๕ เมตร

เรากลับมาเสริมความมั่นคง ณ ที่หมาย มีเวียดกง ๑ คน ที่ถูกจับเป็นพร้อมอาวุธที่ถูกทำลาย ผมสั่งให้หนานมาที่เชลยคนนี้

“ถามเขาสิว่ามีพวกมันอีกไหมที่อยู่ด้านนอก” หนานก็ไม่รอช้ารีบถามไปที่ทันทีและมันตอบกลับมาด้วยภาษาสแลงแบบเวียดนามอเมริกันว่า “โน บิก” ซึ่งแปลว่า “ผมไม่เข้าใจ”

ผมตะคอกใส่หน้าเวียดกงคนนั้น “ไอ้บ้าเอ๊ย เขาพูดภาษาเวียดนามใส่แก แกก็ตอบสิวะ” หนานถามอีกแต่เขาก็ไม่ตอบและหันหน้าไปทางอื่นอย่างทำทนาย

ผมเริ่มโกรธ หลังจากความกังวลเรื่องเมื่อคืนว่าจะหาที่หมาย เจอใหม่และชัยชนะที่ได้หลังจากการเข้าตีสำเร็จ ทุกอย่างอาจเปลี่ยนไป เพราะความมโหฬารของเชลยคนนี้ คิลลิแกนซึ่งอยู่ใกล้ ๆ ก็บอกผมว่า “อย่า โกรธไปเลยผู้หมวด เขาก็เป็นแค่ทหารคนหนึ่งเหมือนผู้หมวดกับผม”

คิลลิแกนพูดถูก ผมคงทำเหมือนเชลยคนนี้อาศัยอยู่ในสถานการณ์ อย่างนั้น อีกแล้วสินะ คิลลิแกน ลูกน้องผมที่เป็นคนไม่ค่อยพูดและไม่ค่อย ให้เกียรติกับการทำหน้าที่ผู้นำของผมสักเท่าไร ทำให้ผมขาดความเชื่อมั่น ในการทำหน้าที่ของตัวเองพอสมควร ผมหยุดถามเชลยและสั่งให้มัดเขาไว้ และหันไปสนใจการเสริมความมั่นคงที่หมายที่เรายึดได้ เสียงปืนที่ได้ยิน จากระยะไกลแปลว่ากองร้อยได้ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์

การปฏิบัติการคราวนี้ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม มีพวก เวียดกงได้รับบาดเจ็บ ๒ คน คนหนึ่งเป็นผู้หญิงได้รับบาดเจ็บที่แขนและ พวกเราก็ช่วยทำแผลให้ เธอถึงตามองพวกเราอย่างทำทนาย ผลจากการ จู่โจมคราวนี้มีพวกเวียดกงเสียชีวิต ๔ คน ผมมองไปที่ศพที่นอนอยู่ มันทำให้เกิดความรู้สึกแปลก ๆ ผมเห็นภาพอย่างนี้มามาก จนทำให้ถอดคิด ไม่ได้ว่าเราจะเป็นโรคจิตไปแล้วหรือ ความรู้สึกเย็นชาแบบนี้ไม่ควรจะ เกิดขึ้นกับคนที่มาจากโลกที่เจริญแล้ว สงครามที่เกิดบนภาคพื้นดิน ไม่เหมือนกับการทิ้งระเบิดใส่ข้าศึกจากเครื่องบิน มันเป็นการปะทะที่ เกิดขึ้น โดยคนที่เกี่ยวข้องต้องเอาตัวเข้าไปร่วมโดยตรง ไม่เขาก็เราที่ต้อง ตาย ซึ่งต่างจากการทิ้งระเบิดจากเครื่องบินซึ่งนักบินไม่ได้มีอารมณ์ร่วม โดยตรงกับสถานการณ์ อารมณ์นี้มีทั้งความกลัว ความเกลียดชัง ความ สงสาร ความผิดหวังหดหู่ และความรู้สึกของชัยชนะ สภาพศพที่นอนเรียง อยู่เหมือนจะบอกว่าพวกเขาได้ต่อสู้อย่างห้าวหาญในสิ่งที่พวกเขาเชื่อ ในแต่ละวันพวกเราต้องเจอสิ่งเหล่านี้หลายครั้ง จนทำให้เกิดความเคยชิน

ความสุขที่เกิดขึ้นในสนามรบคือการที่เรายังมีชีวิตอยู่ นั่นหมายความว่าข้าศึกต้องตายเพื่อให้เรารอด ถ้าไม่ฆ่าก็ต้องถูกฆ่า มันมีแค่นี้

หรือว่าพวกเราอยู่ในสนามรบนานเกินไปจนความรู้สึกรู้สึกของความมีมนุษยธรรมถูกแทนที่ด้วยความเป็นความตาย แต่ผมไม่มีเวลามาคิดเรื่องแบบนี้มานานเกินไป ผมสั่งให้ลูกน้องรวบรวมอาวุธของข้าศึก ค้นศพว่ามีเอกสารสำคัญอะไรหรือไม่ และวางคนสำหรับทำแนวป้องกัน ๓๖๐ องศา แจกจ่ายกระสุนและกินอาหารที่ละคนจากกลุ่มละสามคน สิ่งที่เราทำเป็นกิจวัตรที่นี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาอะไรเลย มันเป็นเรื่องที่ว่าจะทำอะไรอย่างไรเพื่อให้มีชีวิตรอดเท่านั้น

มีบางอย่างติดปกติกับศพ สองศพแรกบาดแผลไม่ใหญ่นัก แต่ทำให้อวัยวะภายในที่สำคัญถูกทำลาย ส่วนอีกสองศพถูกยิงเข้าที่กลางหน้าผาก รูด้านหน้าดูเรียบแต่ด้านหลังเหวอะเหว ส่วนอื่น ๆ ตามร่างกายมีบาดแผลที่ไม่ทำให้เสียชีวิตแต่พิกการได้ มีบางอย่างติดปกติ ผมดูที่แผลที่หน้าผากเห็นเขม่าดินปืนซึ่งแสดงว่าผู้ที่เสียชีวิตถูกยิงในระยะเผาขน รุกกระสุนก็ใหญ่เกินกว่าจะเป็นกระสุน เอ็ม-๑๖ แต่มันคือปืนพกขนาด .๔๕ มม. และคนเดียวที่ปืนพกชนิดนี้คือพยาบาลสนาม เขาจะพกมันไว้เพื่อป้องกันตัวเท่านั้น

สกิบเปอร์ ไชฟ์ พยาบาลสนามซึ่งเป็นคนเดียวในหมวดที่มีได้เป็นพลรบ (non combatant) คือคนที่ผมสงสัย ซึ่งเป็นพยาบาลสนามคนเดียวในหมวดเป็นผู้ต้องสงสัย สถานะเขาคือทำหน้าที่รักษาผู้ป่วยในสนาม ไม่ได้มีหน้าที่มารบกับข้าศึก เขาเป็นคนที่เอาผ้าพันแผลให้กับทหารที่บาดเจ็บ ปลอดภัยหรือทำให้เสียงร้องเบาลง และเป็นคนสุดท้ายที่ได้ยินคำพูดของทหารที่เสียชีวิต ผมเรียกเขามาคุยทันที

“มีข้าศึกที่ได้รับบาดเจ็บกี่คน หมอ”

“๒ คน ครับ” ไชฟ์ตอบ

“แล้วคนที่ตายล่ะ ไชฟ์ มีโอกาสที่จะรักษาเขาไหม”

“ไม่ครับ เสียชีวิตก่อนที่จะผมจะไปถึง”

ผมมองไปที่ตาเขา พยายามหาพิรุธ “อย่างน้อยเวียดกงก็น้อยลงไปสี่คนนะ ฉันว่า”

สามวันต่อมาผมส่งไชฟ์ไปอยู่ที่กองร้อยเรนเจอร์ ผมและไชฟ์เห็นตรงกันว่าเขาน่าจะเหมาะกับการเป็นเรนเจอร์มากกว่าเป็นเสนารักษ์ เขาไม่เหมาะต่อหน้าที่นั้นอีกต่อไป เขากลายเป็นนักฆ่าที่ร้ายกาจมากกว่า พวกเราเสียอีก และสิ่งที่เขาทำไม่สามารถให้อภัยได้ สงครามก็แย่มากอยู่แล้ว ผมจะไม่ให้มันแย่ไปกว่านี้อีก

หลังจากการปะทะในตอนเช้าจบลง ผมก็ประสานและจับมือกับกองร้อย ซึ่งจริง ๆ แล้วก็คือหมวดทหารราบเพิ่มเติมกำลังมาทำหน้าที่เป็นแนวกันให้ ผมส่งเชลยให้กับผู้หมวดที่ทำหน้าที่ควบคุมทหารมา ดู ๆ แล้วคงเป็นการรบครั้งแรกของเขา ผมทราบภายหลังว่าเขาเสียชีวิตในอีก ๒ สัปดาห์ต่อมา และก็เป็นไปตามคาดว่าผู้บังคับกองร้อยไม่ได้มาด้วย แต่อยู่ที่ฐานของกองร้อย

“เอาไอ้พวกฉิวเหลืองมาที่นี่” ผู้หมวดคนนั้นบอกลูกน้องผม

“พวกเขาไม่ใช่ไอ้พวกฉิวเหลือง” ผมพูดกับเขาเบา ๆ “พวกเขาก็เป็นทหารเหมือนคุณกับผม”

เว็บหนึ่งผมสังเกตเห็นสายตาของคิลลิแกนเป็นประกาย จากนั้นเราก็ก่ออกเดินทางกลับบ้าน